

การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู

ประถมศึกษา : การฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้

นางสาวพอทีย์ เพชรไปรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-709-9

013260

116638852

A PROJECT EVALUATION OF IMPROVEMENT OF TEACHING EFFICIENCY
OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS : PILOT TRAINING
ORGANIZED IN THE SOUTHERN REGION

MISS POTIP PETPORE

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Elementary Education

Graduate School

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครู
 ประถมศึกษา : การฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้

ชื่อนิสิต นางสาวพอทิพย์ เพชรโปรี

อาจารย์ที่ปรึกษา ศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์
 ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์

ภาควิชา ประถมศึกษา

ปีการศึกษา 2528

บทคัดย่อ

การประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา เฉพาะการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินกระบวนการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมครูประถมศึกษา ประเมินพฤติกรรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ประเมินความพึงพอใจ ผลการเรียนรู้ ความเชื่อที่มีต่อแนวพัฒนาการเรียนการสอน และติดตามผลในด้านการนำความรู้ ไปปฏิบัติงานหลังการฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม นอกจากนี้ ได้ศึกษาสภาพการสอน ช่อม เสริมแก่นักเรียนของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนําร่องในภาคใต้ โดยมีเกณฑ์ในการประเมิน ดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ การจัดเตรียมการฝึกอบรมครบถ้วนตามกระบวนการฝึกอบรมที่เป็นสากล ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทุกคนมีส่วนร่วมในการฝึกอบรมทุกกิจกรรม ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการ ฝึกอบรม ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนนการเรียนรู้หลังการฝึกอบรม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 15 ของคะแนนเดิม ค่ามัชฌิมเลขคณิตของคะแนน ความเชื่อที่มีต่อแนวพัฒนาการเรียนการสอนหลังการฝึกอบรม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และครุณํากิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จากการฝึกอบรม ไปปฏิบัติอย่างน้อยร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมด

กลุ่มตัวอย่างเป็นครูในโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 93 คน และนักเรียนจำนวน 60 คนของกลุ่มโรงเรียนสะบาย้อย-ทุ่งพอ อำเภอสะบาย้อย จังหวัดสงขลา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการประเมินปรากฏว่า

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมสอดคล้องกับความจำเป็นในการฝึกอบรมทุกประการ และมีกระบวนการจัดเตรียมการฝึกอบรมครบถ้วนตามกระบวนการฝึกอบรมที่เป็นสากล
2. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมฝึกอบรมจำนวน 44 กิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมด ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจต่อกระบวนการฝึกอบรม 22 ข้อ ในจำนวนทั้งหมด 28 ข้อ ซึ่งไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด
4. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเพิ่มขึ้นร้อยละ 7.30 ของคะแนนเต็ม ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้
5. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความเชื่อเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอนหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
6. ครูจำนวน 12 คนที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมการสอนนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน เกินร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 8 คน และต่ำกว่าร้อยละ 80 ของกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 4 คน ซึ่งถือว่าต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

สำหรับสภาพการจัดการสอนซ่อมเสริมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ครูประจำชั้นเป็นผู้จัดสอนเอง การสอนเด็กที่เรียนชั้นนั้น ส่วนมากสอนซ้ำในเรื่องที่ไม่เข้าใจ โดยสอนทั้งเป็นรายบุคคล และกลุ่มย่อย เพื่อให้นักเรียนสามารถผ่านวัตถุประสงค์การเรียนรู้ตามหลักสูตรประถมศึกษา

Thesis Title A Project Evaluation of Improvement Teaching
 Efficiency of Primary School Teachers: Pilot
 Training Organized in The Southern Region

Name Miss Potip Petpore

Thesis Advisor Professor Sumon Amornvivat
 Professor Somwung Pitiyanuwat, Ph.D

Department Elementary Education

Academic Year 1985

ABSTRACT

The general purpose of this study was to evaluate the project of improvement of the primary school teachers' teaching efficiency in a pilot training organized in the southern region. Its specific purposes were to evaluate the process of curriculum development , behaviors, satisfaction beliefs in ways of developing their teaching-learning process, knowledge, follow-up the trainees achievement and implementation in their duties and to study the remedial teaching programs performed by the trainees. The criteria were as follows. The training objectives corresponded to the actual needs of the trainees and the training process covered all universal components. All trainees participated in every training activity. The trainees were satisfied with the training at least 75 percent of the trainees in each aspect asked in the questionnaire. The post-test mean of the trainees' knowledge was higher than the pre-test mean at least 15 percent of the total score with statistical significant at .05. The post-test mean of the trainees' beliefs in ways of how to improve

learning-teaching was higher than the pre-test mean with the statistical significant at .05. At least 80 percent of the activities in the training should be implemented in their schools.

In the study, 93 primary school teachers and 60 students from the school in Sobayoi-Thung pau Amphur Sabayoi Songkhla Province were used as the samples. Data were analyzed by using percentage, mean, and t-test. The findings were as follows:

1. All objectives of the training project corresponded to the trainees' needs and the training process covered all universal components.
2. All participants joined in 44 programs which was 80 percent of the 55 training programs. It was lower than the expected criteria.
3. The trainees were satisfied with the training but the satisfactory level was lower than the expected criterion, only 22 out of 28 questions were answered with satisfaction.
4. The knowledge score from the post-test was statistically higher than the pre-test at .01 level, but its increase was only 7.3 percent which was less than the expected criterion.
5. At the .01 level, the trainees had faith in ways of developing teaching learning process.
6. Among 12 teachers observation, 8 teachers applied more than 80 percent of their acquired knowledge in their classrooms and 4 of them applied less than 80 percent. On the average the implementation was below the expected criteria.

On the data of remedial teaching program, it was found that the trainees performed the remedial teaching in their own classrooms. The process was for the slow learners, repeating exercises and drills the students individually or in small group were used in the process, so that they could pass the learning objectives of the elementary curriculum.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือจาก ศาสตราจารย์ สุนทรวิวัฒน์ และ ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ในการทำวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกทราบบนซึ่งในความกรุณาและช่วยเหลือของท่านอาจารย์ทั้งสอง เป็นอย่างมาก จึงใคร่ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้รับการสนับสนุนอย่างดียิ่งจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และได้รับความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะครู นักเรียน และเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสระบัวน้อย จังหวัดสงขลา จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ ๆ เพื่อน ๆ และผู้ใกล้ชิด ซึ่งมีอาจกล่าวนามได้ทั้งหมด ที่ได้ช่วยสนับสนุน และให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความดีเป็นสาระประโยชน์ต่อการศึกษายู้งาน ผู้วิจัยขอมอบเงินเครื่องบูชาพระคุณแด่ บิศา มาเวดา ครูอาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณ ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้

พอทิพย์ เพชรไปรี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการประเมิน.....	7
ขอบเขตของการประเมิน.....	8
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	8
คำจำกัดความเชิงปฏิบัติการ.....	9
ประโยชน์ที่จะได้รับ.....	10
2. วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	12
การฝึกอบรม.....	12
การประเมินโครงการ.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการฝึกอบรมครู.....	32
โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอนของครูประถมศึกษา.....	36
การสอนซ่อมเสริม.....	43

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีการประเมิน.....	49
ลักษณะและปริมาณของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	52
การสร้าง เครื่องมือ.....	53
วิธีการประเมิน.....	59
4. ผลการประเมิน.....	69
5. สรุปผลการประเมินและข้อเสนอแนะ.....	116
บรรณานุกรม.....	131
ภาคผนวก.....	137
ภาคผนวก ก.....	138
ภาคผนวก ข.....	139
ภาคผนวก ค.....	148
ภาคผนวก ง.....	153
ประวัติผู้เขียน.....	154

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. เวลาฝึกอบรมนําร่อง 6 ภาคภูมิศาสตร์.....	42
2. จุดฝึกอบรมนําร่อง.....	43
3. สถานภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม แยกตามเพศ ศาสนา อายุ สถานภาพสมรส ผู้ที่อยู่ในอุปการะ.....	50
4. สถานภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมแยกตาม อายุราชการ วุฒิ ตำแหน่งในการปฏิบัติงาน จำนวนชั่วโมงที่ปฏิบัติการสอน.....	51
5. รายละเอียดของวิธีการประเมินโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียน การสอนของครูประถมศึกษา.....	60
6. ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการฝึกอบรมกับความ จำเป็นในการฝึกอบรม.....	70
7. สรุปผลการวิเคราะห์การจัดเตรียมการฝึกอบรม เปรียบเทียบกับระบบการ ฝึกอบรมที่เป็นสากล.....	81
8. คำร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมในขณะฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมนําร่อง ช่วงที่ 1 วันที่ 1	82
9. คำร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมในขณะฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมนําร่อง ช่วงที่ 1 วันที่ 2	84
10. คำร้อยละในการเข้าร่วมกิจกรรมในขณะฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรม นําร่องช่วงที่ 1 วันที่ 3	86
11. คำร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมในขณะฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมนําร่อง ช่วงที่ 3 วันที่ 1	87
12. คำร้อยละของการเข้าร่วมกิจกรรมในขณะฝึกอบรมของครูผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมนําร่อง ช่วงที่ 3 วันที่ 2	88
13. คำร้อยละของความพึงพอใจที่มีต่อการฝึกอบรมของครูผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม นําร่อง.....	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14. ข้อเสนอแนะของผู้เข้ารับการฝึกอบรมจากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ความพึงพอใจ	93
15. คำชี้แจงเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่แสดงการเปรียบเทียบ ผลการเรียนรู้ของครูผู้เข้ารับการฝึกอบรมนาร่อง.....	94
16. คำชี้แจงเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าที่แสดงการเปรียบเทียบ ผลของความเชื่อของครูเกี่ยวกับแนวพัฒนาการเรียนการสอน ก่อนและหลัง การฝึกอบรม.....	95
17. คำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามความถี่ของการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน.....	96
18. คำร้อยละของการจัดกิจกรรมจำแนกตามความถี่ของการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ที่ได้จากการสังเกตการสอน.....	99
19. คำร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำแนกตามความถี่ของการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ได้จากการสัมภาษณ์นักเรียน.....	101
20. คำร้อยละของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดภายหลังการฝึกอบรม	103
21. ความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนซ่อม เสริมของครูผู้ตอบแบบสอบถาม	105
22. กระบวนการของโรงเรียนในการจัดชั้นเรียนและการจัดสอนซ่อม เสริม....	106
23. เหตุผลในการสอนซ่อม เสริม.....	107
24. สาเหตุที่นักเรียนเรียนไม่ทันเพื่อน.....	108
25. วิธีคัดเลือกนักเรียนที่เรียนช้าเพื่อจัดสอนซ่อม เสริมให้.....	108
26. ช่วงเวลาและเวลาในการสอนซ่อม เสริม.....	109
27. สถานที่ที่ใช้สอนซ่อม เสริม.....	110
28. การปฏิบัติ เมื่อเด็กขาดความพร้อมในการเรียน.....	110
29. วิชาที่จัดสอนซ่อม เสริม.....	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
30. เนื้อหาที่สอนเด็กที่เรียนช้า.....	111
31. การสอน เพื่อช่วยเด็กที่เรียนช้า.....	112
32. วิธีสอน เพื่อช่วยเด็กที่เรียนช้า.....	112
33. การจัดทำสื่อการเรียนที่ใช้สอนเด็กที่เรียนช้า.....	113
34. กิจกรรมหรือสื่อที่ใช้ในการสอนซ่อม เสริม.....	113
35. การฝึกความพร้อมด้านทักษะให้แก่นักเรียน.....	114
36. วิธีการจัดความพร้อมด้านคณิตศาสตร์.....	114
37. วิธีประเมินผลหลังการสอนซ่อม เสริม.....	115
38. การปฏิบัติเมื่อนักเรียนไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หลังการสอนซ่อม เสริม	115

 ศูนย์วิทยพัทยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

หน้า

แผนภูมิที่ 1 การฝึกอบรมของโครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการเรียนการสอน
ของครูประถมศึกษา.....

40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย